

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 13/2004 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lag om
ändring av arbetsavtalslagen**

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 5 oktober 2004 en proposition med förslag till lag om ändring av arbetsavtalslagen (RP 185/2004 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Tarja Kröger, arbetsministeriet
- biträdande avdelningschef Tuulikki Haikarainen, social- och hälsovårdsministeriet

- chefen för juridiska ärenden Aino Lassila, Pensionsskyddscentralen
- socialpolitisk sekreterare Kaija Kallinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- jurist Heli Ahokas, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf
- jurist Minna Helle, Akava r.f.
- jurist Martti Virtanen, Servicearbetsgivarna rf
- direktör Rauno Vanhanen, Företagarna i Finland rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av
— Finlands Arbetslösas Samarbetsorganisation TVY rf.

PROPOSITIONEN

Arbetspensionslagstiftningen revideras vid ingången av 2005 så att en arbetstagare har rätt att ta ut ålderspension efter eget val mellan 63 och 68 års ålder. Av denna anledning föreslås i propositionen att till kapitlet om upphävande av arbetsavtal i arbetsavtalslagen fogas bestämmelser om avgångsålder för arbetstagare.

Enligt förslaget upphör en arbetstagares anställningsförhållande utan uppsägning och uppsägningstid vid utgången av den kalendermånad

under vilken arbetstagaren fyller 68 år, om inte arbetsgivaren och arbetstagaren avtalar om förlängning av anställningsförhållandet. Således förutsätts inte några särskilda åtgärder för att ett anställningsförhållande skall upphöra utan det upphör automatiskt när en arbetstagare uppnått den ovan nämnda åldern.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2005 samtidigt med ändringarna av lagen om pension för arbetstagare.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning finner utskottet förslaget behövligt och lämpligt. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Lagförslaget hänger samman med den pensionsreform som träder i kraft från början av nästa år och som syftar till att uppmuntra till fortsatt karriär i arbetslivet och till framskjuten pensionering. I harmoni med detta föreslås i arbetsavtalslagen nya bestämmelser om att avgångsåldern är 68 år samt om möjligheten att fortsätta arbeta också därefter antingen i ett anställningsförhållande för viss tid eller tillsvidare. Arbetsgivaren och arbetstagaren måste avtala om detta.

Utskottet finner förslagen väl motiverade och understryker att det är skäl att informera aktivt om lagändringen så att alla anställda får veta om möjligheten att fortsätta arbeta också efter fyllda 68 år. Samtidigt uppmärksammar utskottet att åldersdiskriminering fortfarande förekommer i arbetslivet och uppmanar regeringen att tillsammans med arbetsmarknadsorganisationerna vidta konkreta åtgärder för att komma åt åldersdiskrimineringen och för att stödja en positiv attityd till att jobba så länge som möjligt.

I motiveringen till propositionen konstateras att regeringen inte ingriper i företagsrelaterade tilläggs pensionsarrangemang. Det har redan nu huvudsakligen genom pensionsstadgor och arbetsavtal gjorts otaliga tilläggs pensionsarrange-

mang där man avtalat om en pensionsålder som understiger åldern för ålderspension. Om det i ett avtal överenskommits om arbetstagarens rätt att pensionera sig före uppnådd allmän pensionsålder men inte om på pensionsåldern baserad avgångsålder, är den omständigheten att arbetstagaren uppnår pensionsåldern inte en grund för att avsluta arbetsförhållandet. Avtalsfriheten har emellertid ansetts sträcka sig också till rätten att på förhand avtala om en på pensionsåldern baserad avgångsålder. Avtalets giltighet förutsätter en koppling till en tillräckligt god pension eller någon annan ekonomisk förmån. Avtalet får inte leda till ett oskäligt resultat för arbetstagaren.

Utskottet finner det viktigt att intresset för en förlängd arbetskarriär och senareläggning av pensionsåldern konsekvent uppmuntras genom förbättringar i arbets- och sociallagstiftningen och översyn av arbetslivspraxis. Enligt utskottet krävs det absolut att regeringen tillsammans med arbetsmarknadsorganisationerna i snabb takt utreder vilka ändringar som eventuellt bör göras i tilläggs pensionsarrangemangen och utkomststödet för att systematiskt uppmuntra de anställda att förlänga sin arbetskarriär.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår utskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 27 oktober 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jukka Gustafsson /sd
vordf. Anne Holmlund /saml
medl. Tarja Cronberg /gröna
Sari Essayah /kd
Susanna Haapoja /cent
Anneli Kiljunen /sd
Esa Lahtela /sd
Pehr Löf /sv

Riikka Moilanen-Savolainen /cent
Markus Mustajärvi /vänst
Terhi Peltokorpi /cent
Leena Rauhala /kd
Paula Risikko /saml
Tero Rönni /sd
Jaana Ylä-Mononen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.